

KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ JE MEZI VÁMI

Mt 4,12-17

Lk 17,20-21

1) Lidské utopie

Odvěkým snem lidstva je vytvořit dokonalou společnost, oproštěnou od nerovnosti, bídy, útlaku a nespravedlnosti. V teorii i v praxi již lidé vyzkoušeli různé způsoby jak dokonalou nebo alespoň k dokonalosti se nesoucí společnost vytvořit.

V teorii to byl např. román **Thomase Morea** *Utopie*, ve kterém představil společnost, kde lidé nejsou chamtiví, když něco potřebují, tak to dostanou, neboť všeho je dostatek, kde nerozlišují bohaté a chudé, všichni jsou si rovni. Nebo v díle **Etiena Cabeta** *Cesta do Ikarie*. Francouzský dělník se při četbě rázem přenesl do poklidného světa, v němž není ani stín neštěstí. Takový svět byl v ostrém protikladu k pochmurné realitě jeho každodenního života. Představoval si, jak s celou svou rodinou sídlí sám ve velkém domě - je dobře ošacený, má plný žaludek, jeho děti chodí do školy, a ne do manufaktury; jeho vlastní práce je lehká, příjemná a krátká atd.

V praxi se pak snažili sen o dokonalé společnosti uskutečnit např. **radikální novokřtenci** v Münsteru, kteří se chystali na návrat Páně přísně mravným životem. Život v Münsteru se však časem změnil v teror, ve šmírování druhých a v každodenním soudu provinilců, kde hrdlem propadali nejen smilníci či zloději, ale také klevetníci či hašteřivci. Ze sekulárních pokusů o vytvoření ideální společnosti lze zmínit zejména **socialismus**, jako předvoj komunistické společnosti. I zde však byla (a někde ještě je) cesta k této ideální společnosti nesena praxí třídního boje, a dlážděna postihy milionů nepohodlných.

Sen o ideální společnosti, o obnovení ráje na zemi zůstává. Dosavadní pokusy však skončily pouhou utopií (u – ne, topos – místo, utopie tedy znamená neexistující místo, vysněný, nerealizovatelný sen). A obzvláště tragicky končí všechny snahy „spasit svět klackem“. Už moudrý Jakub píše v NZ, že „*lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadíš*“ (Jk 1,20).

A tak sen o dokonalém světě stále zůstává snem. A musíme říci, že z lidského pohledu **snem neuskutečnitelným**. Člověk dokonalý svět nevytvořil a nikdy nevytvoří. Proč? Příčina je z biblického pohledu jednoznačná. Protože člověk je tvor hříšný. Už z podstaty tedy porušený člověk nemůže vytvořit neporušitelnou společnost a dokonalý svět. Nemůže, protože to není v jeho silách. Přes všechny ušlechtilé myšlenky a snahy tento svět zůstává porušeným a jako takový i zůstane.

Nechci tím samozřejmě říci, že by tím pádem všechny snahy o zlepšení života byly zbytečné, marné. To v žádném případě. Člověk má mít ten ideál – zlepšovat život na zemi, dělat pro to vše co může. I malé dobré věci mohou zkrásnit život na zemi a posunout lidstvo možná o kousíček k lepšímu životu. Usilovat o zlepšování života na zemi je a zůstává úkolem člověka. Ale je marné snažit se o stavění nedosažitelných vzdušných zámků. Člověk svět nespasí. Člověk může svět zlepšovat a je jediné správné, kde se tak děje. Ale ráj na zemi člověk nikdy nevytvoří, neboť je hříšný, a pro svůj hřích byl právě z ráje vyhnán.

2) Ježíšova zvěst o Božím království

Do těchto souvislostí si však nyní zařaďme slova Pána Ježíše. Jeho první zvěstí, kterou rozhlašoval, když začal veřejně vystupovat, bylo: „*Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské*“ (Mt 4,17). Co to má znamenat? Je snad Ježíš dalším utopistou, slibujícím ráj na zemi? Nechce získat přívržence slibováním neuskutečnitelných ideálů? Není Ježíš obratným politikem s květnatou mluvou, který chce do své „strany“ získat ty, kdo jsou unaveni tímto světem. Nelanaří neuvědomělé masy slibováním lepších zítřků? Kolik jen takových bylo a bude, a všechno marné. Proč by zrovna tento Ježíš z Nazareta, měl být výjimkou? Vždyť je to obyčejný tesař bez jakéhokoliv vlivu. Podívejte, koho kolem sebe shromažďuje – rybáře, celníky a nevěstky – vždyť jsou všichni směšní. Jak si může tento společenský a politický outsider dovolit slibovat Boží království. Buďto je to blázen, a pak je třeba ho politovat, nebo je to provokatér, a pak je třeba ho umlčet, než zblázní mnoho lidí. Vždyť v každé době se najdou prostoduší chudáci, ochotní naslouchat bajkám o lepším světě. Anebo je Ježíš ještě někým jiným – a to pak by ... ale ne, to raději nedomyšlet! Tak se mohli na Ježíše z Nazareta dívat jeho (vzdělaní) současníci.

Dlužno připomenout, že pro Izraelce představa Božího království nebyla vůbec cizí. Měli ji pevně zafixovanou v Písmech, ve slovech proroků. Např. prorok Daniel: „*Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctivali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno.*“ (Da 7,13-14). Nebo: „*dá Bůh nebes povstat království, které nebude zničeno navěky ... rozdrť a učiní konec všem těm královstvím, avšak samo zůstane navěky*“ (Da 2,44). Nebo slova proroka Izajáše, která většinou čteme v adventu: „*Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje. Jeho vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky*“ (Iz 9,5-6).

Vidíme tedy, že si Pán Ježíš slova o Božím království „nevycucal z prstu“. Jeho zvěst nebyla nová. Izrael příchod Božího království, království pokoje a spravedlnosti, očekával. Nové v Ježíšově zvěsti bylo však, že prohlašoval: „Boží

království je *blízko*.“ To, že proroci očekávali Boží království, to věděli asi všichni Izraelci, vždyť o tom slyšali v synagogách při čtení Písma. V době Pána Ježíše bylo dokonce očekávání Božího království velmi intenzivní, byť i s některými tendenčními představami. Útlak (tehdy od Římanů) vždy vyvolává touhu po lepším světě. Ale, že by už bylo Boží království skutečně tak blízko? A že by jeho heraldem byl zrovna nějaký obyčejný tesař z Nazareta? S tím měli mnozí problém.

Ale ve své zvěsti jde Pán Ježíš ještě dále. Podle něj nejen, že je Boží království blízko, ale zachází ještě dál. Při jedné příležitosti dokonce čteme: „*Když se ho farizeové otázali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim: 'Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli pozorovat; ani se nedá říci: 'Hle, je tu' nebo 'je tam'! Vždyť království Boží je mezi vámi!*“ (Lk 17,20-21). A také další slova Pána Ježíše: „*Jestliže však vyháním démony Duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království*“ (Mt 12,28). Tedy nejen už – Boží království je blízko, ale dokonce už je mezi vámi, už vás zastihlo. To slovo „zastihlo“ lze přeložit také jako „předešlo, předběhlo“. Boží království už tu je, už je mezi vámi. Už vás dostihlo či dokonce předběhlo. Už mezi vámi působí, byť si to třeba neuvědomujete. Ale jak?

Pán Ježíš sám uznává, že se Boží království poněkud vymyká běžným pozorovacím schopnostem člověka. Nelze ho spatřit tak snadno, tak běžně. Důležité, podstatné věci nejsou často na první pohled viditelné. Bývají ukryty pod povrchem. Tak i Boží království. Nelze ho spatřit tak snadno, není tu v nějaké křiklavé podobě, nebije nám do očí z billboardů a TV reklam. Ale přece tu je, dokonce velmi blízko – mezi námi – a je možné se s ním setkat. Jak? Tak, že se ve víře setkáme s Ježíšem Kristem, neboť Boží království přišlo mezi nás právě v něm. V něm se vlamuje Boží království do tohoto světa.

Jak to ovšem Ježíš může tvrdit? Jedna věc je něco o sobě vyhlášovat a druhá něco opravdu dokázat. Není Ježíš skutečně jen jedním z mnoha těch, kdo si jen namlouvají, že mají mimořádné poslání? Nemlátil prázdnou slámu? Není stížen megalomanstvím? Netroufá si příliš? Pokud by zůstalo jen u slov, mohli bychom Ježíše skutečně zařadit mezi náboženské snílky, utopisty nebo mazané podvodníky těžící z lidské důvěřivosti. Ale rozhodující je, že u slov nezůstalo. Pán Ježíš se světu nepředstavil pouze jako zajímavý rabbi z Nazareta, ale také jako ten, kdo ve světě a v konkrétních lidských životech tvorí nové věci.

3) Jak se Boží království mezi lidmi projevuje

Boží království, přicházející v Ježíši Kristu do tohoto světa, se projevuje tak, že mezi námi působí něco nového, chtěli – nové začátky. V lidech, kteří se s Pánem Ježíšem setkali, se něco měnilo. Tím, že Boží království v Ježíši Kristu přišlo do tohoto světa, se prozatím nezměnil ten vnější svět – ten zůstává zatím v mnohém porušený a nedokonalý – ale začali se v něm měnit lidé. Prožívali, že je jim najednou Bůh blízko, že o ně má zájem, že jim rozumí. Ale nejen, že jim rozumí, ale také, že přináší řešení, protože Pán Ježíš se dotýkal lidských bolestí, uzdravoval na těle i na duchu, přinášel odpuštění, smysl života, radost, pokoj, lásku, naději. Lidé, kteří mu uvěřili a přijali jej jako svého Pána, se stávali novými lidmi, vpravdě Božími lidmi. Byli najednou Bohu blízko, neboť Bůh byl blízko jim.

V tom se tedy již vlomilo Boží království do tohoto světa – zatím ne tak, že by se změnilo všechno. Ten den, kdy Pán Bůh učiní nové nebe a novou zemi se vším všudy také teprve očekáváme, ale přece smíme věřit, že silové pole Božího království již v tomto byť mnohdy nedokonalém světě již působí. Působí všude tam, kde se lidská srdce otevírají Bohu, kde se člověk nechá Bohem zastavit, kde se jím nechá oslovit, kde mu uvěří. Boží království je všude tam, kde se z moci Boží tvoří nové věci, kde lidé činí pokání ze svých hříchů, kde odkládají svoji pýchu, kde se mění jejich srdce i smýšlení, kde člověk od Boha přijímá odpuštění, víru, lásku a naději.

Boží království tak skutečně není tu či onde, že by na něj šlo snadno ukázat. Není to nějaký politický útvar, nelze ho vtěsnat do nějaké organizační škatulky. Boží království se mnohem více odehrává mezi námi a v nás. Je všude tam, kde se lidské srdce otevírá Bohu.

4) Závěr

Království Boží, které hlásal a přinesl Ježíš Kristus, nám tedy nemá být jednou z mnoha dalších utopií. Lidské snahy spasit svět neskončily a neskončí úspěchem. Pomoc tomuto světu může přijít jedině zvenčí – A Boží království, to je taková intervence Boží, intervence v náš prospěch. Boží království se chce i nám stát osobní zkušeností a realitou. Byť i my dosud žijeme v porušeném a nedokonalém světě, a sami jsme takoví, přece jsme i my zváni žít v silovém poli Božího království, okusit to, co píše ap. Pavel: „*Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové*“ (2K 5,17). Tedy okusit, že Bůh, i v našem životě nové činí všechno, že i v našem životě se mohou odehrávat nové věci, zkušenosti s Boží blízkostí, pomocí a láskou.

Takto je Boží království přítomno v tomto světě i dnes a zve do své působnosti ty, kdo ho dosud míjeli, i ty, kdo do něj již vkročili, aby náš život byl stále proměňován Boží pomocí a blízkostí, ke slávě a chvále Boží.

AMEN